

รายงานผลการเข้าร่วมฝึกอบรม

เรื่อง

“มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัย”

จัดโดย

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ณ ห้องประชุม 1607 อาคารบริหาร ชั้น 6

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2557

ผู้จัดทำรายงาน

รองศาสตราจารย์ทัศนีย์วรรณ

ศรีประดิษฐ์

1. ผู้รายงาน

ชื่อ ทศนีย์วรรณ

นามสกุล ศรีประดิษฐ์

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

เข้าร่วมฝึกอบรม เรื่อง “มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัย”

วิทยากร ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย และ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช

จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ ห้องประชุม 1607 อาคารบริหาร ชั้น 6 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ตั้งแต่ วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2557 ถึงวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2557 เวลา 09.00-12.00 น.

รวมระยะเวลา ครึ่งวัน (เช้า)

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และการคิดวิพากษ์เพิ่มขึ้น สามารถตัดสินใจได้ว่างานวิจัยแต่ละขั้นตอนมีหรือไม่มีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีศักยภาพด้านการวิจัยเพิ่มขึ้น สามารถผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพ
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีศักยภาพในการสื่อสาร การถ่ายทอดความรู้ด้านการวิจัยเพิ่มขึ้น

3. ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม ได้แก่

บุคลากรของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนวิชาการ จำนวน 53 คน

4. สรุปเนื้อหาจากการฝึกอบรม

รองศาสตราจารย์ฐปนรต พรหมอินทร์

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

กล่าวเปิดการฝึกอบรม

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย และ ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช
วิทยาการบรรยาย

วิทยาการได้แนะนำหนังสือหลักสูตรการฝึกอบรม “มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการวิจัยการศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมนักวิจัยการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการวิจัย” ซึ่งวิทยาการทั้งสองท่านได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาศึกษา ให้พัฒนาหลักสูตรดังกล่าว

“มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการวิจัยการศึกษา” ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาการส่วนที่เป็นความรู้สำหรับการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยการศึกษา ทั้งมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและที่ถูกต้องในการวิจัย รวม 6 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 รู้จักและใช้ประโยชน์จากเอกสารวิจัย

ประเภท ลักษณะ และคุณค่าของเอกสารวิจัย รายงานมโนทัศน์ (concept paper) ข้อเสนอวิจัย (research proposal) รายงานวิจัย (research report) บทความวิจัย (research paper/article) และบทสรุปผู้บริหาร (executive summary) การเลือกและคัดสรรเอกสารวิจัยที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย การอ่าน การบันทึก และการสังเคราะห์สาระจากเอกสาร เรียนรู้การเขียน “รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง” จากเอกสารวิจัย การสร้างกรอบแนวคิด (conceptual framework) จากเอกสารวิจัย และการคิดต่อยอดจากผลการวิจัยที่ได้ในเอกสารวิจัย เน้นการให้ความรู้ใหม่ ตลอดจนแนวคิดเชิงเหตุผลที่ช่วยแก้ไขความเข้าใจไม่ถูกต้อง เพื่อให้การวิจัยมีคุณภาพ

หน่วยที่ 2 เขียนบทนำให้น่าอ่าน

ความหมาย ความเหมือน/ความต่าง ระหว่างปัญหาวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนด้านการกำหนดปัญหาวิจัย คำถามวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย นิยามคำศัพท์ และประโยชน์ของการวิจัย หลักการนำเสนอสาระในการนำเข้าสู่ปัญหาวิจัยสำหรับเอกสารวิจัยแต่ละประเภท และการกำหนดกรอบความคิดของการวิจัย เน้นมโนทัศน์ที่ถูกต้องในการเขียนบทนำเพื่อนำเข้าสู่ปัญหาวิจัยที่เน้นหลักฐานงานวิจัย

หน่วยที่ 3 ออกแบบการวิจัยให้เหมาะสม

หลักการออกแบบการวิจัย (research design principles) ประเภทของการออกแบบการวิจัย ได้แก่ การออกแบบวิธีดำเนินการวิจัย (research method design) การออกแบบการเลือกตัวอย่าง (sampling design) การออกแบบการวัด และการรวบรวมข้อมูล (measurement and data collection design) และการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis design) เน้นมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน และการป้องกันมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย การกำหนดวิธีการเลือกตัวอย่าง การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

หน่วยที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สมบูรณ์

ความเหมือนและความต่างระหว่างผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย หลักการและความสำคัญของการอ่านผลและการตีความผลการวิเคราะห์ข้อมูล จุดมุ่งหมายและหลักการของการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเอกสารวิจัย รูปแบบการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลผสม เน้นมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเอกสารวิจัย

หน่วยที่ 5 เขียนสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ แบบสร้างสรรค์

หลักการและความสำคัญของการสรุปผล การอภิปรายผลการวิจัย และการให้ข้อเสนอแนะ จุดมุ่งหมายของการเขียนสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยวิธีการกำหนดประเด็นการอภิปรายผลการวิจัย แนวทางการอภิปรายผลการวิจัยที่สมเหตุสมผล แนวทางการเขียนข้อเสนอแนะจากการวิจัยที่สร้างสรรค์ เน้นมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการเขียนสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ รวมทั้งแนวทางแก้ไขมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน

หน่วยที่ 6 เรียนรู้เทคนิคการเขียนและเผยแพร่บทความวิจัย

รูปแบบการเขียนเอกสารวิจัย เน้นความสำคัญของการเขียนบทความวิจัย แนวทางการเขียนบทความวิจัยจากโครงการวิจัย การประเมินคุณภาพบทความวิจัย เทคนิคการเลือกแหล่งเผยแพร่ผลการวิจัย และวิธีการเผยแพร่บทความวิจัยรูปแบบต่างๆ แนวทางการใช้ประโยชน์จากบทความวิจัย เน้นความสำคัญของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการเขียนบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

จากประสบการณ์ของวิทยากรทั้งสองท่าน ในการประเมินข้อเสนอวิจัยที่เสนอขอทุนสนับสนุนการวิจัย การแหล่งทุน เช่น สำนักงานคณะกรรมการการสมาวิจัยแห่งชาติ (วช.) และจากประสบการณ์ในการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/โครงการวิจัย และจากรายงานมโนทัศน์/ข้อเสนอวิจัย/รายงานวิจัย/บทความวิจัยที่ไม่ผ่านเกณฑ์วิทยากรได้พบ “มโนทัศน์ในการจัดทำเอกสารวิชาการที่คลาดเคลื่อน” จึงได้เสนอ “มโนทัศน์ที่ถูกต้องในการวิจัยการศึกษา” ดังตัวอย่างบางส่วนต่อไปนี้

หน่วยที่ 1 รู้จักและใช้ประโยชน์จากเอกสารวิจัย

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
1.	นักวิจัยสามารถจัดทำรายงานมโนทัศน์ (concept paper) เป็นข้อเสนอวิจัย (proposal)/โครงการเสนอขอทำวิจัย แม้แหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยจะกำหนดว่า “ให้นักวิจัยจัดทำรายงานมโนทัศน์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมก่อน หากผ่านการพิจารณาเบื้องต้น นักวิจัยจึงจัดทำข้อเสนอวิจัย (research proposal)”	เมื่อแหล่งทุนวิจัยกำหนดให้นักวิจัยจัดทำรายงานมโนทัศน์ (concept paper) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมก่อน หากผ่านการพิจารณาเบื้องต้น นักวิจัยจึงจัดทำข้อเสนอวิจัย (research proposal) นักวิจัยควรจัดทำเอกสารตามข้อกำหนดของแหล่งทุน โดยจัดทำรายงานมโนทัศน์ซึ่งไม่ใช่การจัดทำเป็นข้อเสนอวิจัย (proposal) /โครงการเสนอขอทำวิจัย
2.	การจัดทำรายงานมโนทัศน์ของนิสิตนักศึกษาปริญญาเอก จะกำหนดปัญหาวิจัยหรือกรอบความคิดหรือสถิติวิเคราะห์เป็นตัวตั้ง แล้วจึงหาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ตรงกับกรอบความคิดของการวิจัยที่กำหนด	นิสิตนักศึกษาปริญญาเอก ควรดำเนินการตามขั้นตอนที่ควรจะทำในการจัดทำรายงานมโนทัศน์ ที่สำคัญควรสืบค้นหาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประเมินและคัดสรรเอกสารและงานวิจัยที่ตรงกับเรื่องที่ศึกษามาใช้ประโยชน์ และมั่นใจว่าสิ่งที่ศึกษามาได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรายงาน นักวิจัยอาจใช้ปัญหาวิจัย/สถิติวิเคราะห์เป็นตัวตั้งได้ แต่ต้องไม่กำหนดตายตัว ควรปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับผลการศึกษาและมโนทัศน์ที่ได้ใหม่ที่ทันสมัย

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
3.	รายงานวิจัย/ข้อเสนอวิจัยสามารถเสนอกรอบความคิดของการวิจัยได้ตั้งแต่บทแรก โดยยังไม่ต้องมีหลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยสนับสนุน และไม่ต้องอธิบายที่มาของกรอบความคิดของการวิจัยในบทแรก	การจัดทำ “รายงานวิจัย/ข้อเสนอวิจัย เสนอกรอบความคิดของการวิจัยตั้งแต่บทแรก โดยไม่มีความรู้/หลักฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยสนับสนุน ไม่เห็นที่มาของกรอบความคิด” เป็นสิ่งที่ไม่ตรงตามตรรกะ ควรมีการรายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสรุปสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิด โดยปกติกรอบแนวคิดควรอยู่ในรายงานวิจัยบทที่ 2 กรณีที่นักวิจัยต้องการเสนอกรอบแนวคิดในบทที่ 1 ด้วย ควรมีการอ้างเอกสารและงานวิจัยที่สำคัญมาก และใช้เป็นฐานความรู้ในการสร้างกรอบแนวคิดมาอธิบายก่อนเสนอกรอบแนวคิด
4.	หลักการเขียนบทความวิจัยจากงานวิจัยที่สำคัญ คือ รายงานวิจัยหนึ่งเรื่องจะเขียนเป็นบทความวิจัยได้เพียงบทความเดียว	การเขียนบทความวิจัยจากงานวิจัยที่สำคัญ นักวิจัยอาจตัดตอนส่วนหนึ่งของรายงานวิจัยมาเขียนเป็นบทความวิจัยได้หลายบทความ เช่น ก) ปรับรายงานมโนทัศน์เป็นบทความวิจัยเอกสารเพื่อเสนอแนวคิดเชิงทฤษฎีที่มีส่วนที่เป็นนวัตกรรม แตกต่างจากงานวิจัยในอดีต ข) ตัดตอนส่วนที่เป็นการพัฒนาเครื่องมือวัด มาเขียนบทความวิจัย “การพัฒนาโมเดลการวัดและเครื่องมือวัด...” ค) ตัดตอนรายงานวิจัยเฉพาะส่วนที่เป็นการวิจัยนำร่อง มาเขียนเป็นบทความวิจัยเป็นรายงานวิจัยเบื้องต้น และ ง) เขียนบทความวิจัยจากงานวิจัยทั้งฉบับ
5.	ข้อเสนอวิจัย/รายงานวิจัย/บทความวิจัย สามารถเสนอวิธีดำเนินการวิจัยแบบกว้างๆ ได้ ไม่จำเป็นต้องเขียนให้มีรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจงตรงตามประเด็นวิจัยที่ตนเองต้องการศึกษา	ข้อเสนอวิจัย/รายงานวิจัย/บทความวิจัย ต้องเสนอวิธีดำเนินการวิจัยที่มีรายละเอียดเฉพาะเจาะจงตรงตามประเด็นวิจัยที่ตนเองต้องการศึกษา ไม่ควรระบุว่า “ผู้วิจัยจัดทำร่างแบบสอบถาม และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ก่อนนำไปใช้รวบรวมข้อมูล” แต่ควรอธิบายให้ชัดเจน เช่น ระบุนิยามตัวแปรที่จะวัด ว่ามีความหมายอย่างไร มีมิติอะไรบ้าง เครื่องมือวัดที่ศึกษามามีกี่แบบ ตัดสินใจเลือกใช้แบบสอบถาม/มาตรวัดของใคร เพราะอะไร นำมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างไร หรือสร้างเองทั้งฉบับโดยใช้เครื่องมือของใครเป็นแนวทาง การให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเป็นการตรวจสอบอะไร โดยใคร มีคุณสมบัติอย่างไร จำนวนเท่าใด

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
6.	สามารถเขียนบทความวิจัยโดยคัดลอกเนื้อหาจากบทที่ 5 ของรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์	จุดมุ่งหมายของการเขียนบทความวิจัย เป็นการเสนอผลการดำเนินงานวิจัยทุกขั้นตอน ซึ่งต่างกับจุดมุ่งหมายของการเขียนบทที่ 5 ในรายงานวิจัย ซึ่งเป็นการสรุปอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ จึงไม่ควรเขียนบทความวิจัยโดยคัดลอกเนื้อหาจากบทที่ 5 ของรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
7.	รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (review of related literature) ควรมีความหนาแน่นร้อยหน้า และควรคัดสำเนาเอกสารเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ กฎหมายทางการศึกษา หลักเกณฑ์หรือระเบียบที่รัฐประกาศ ซึ่งเป็นเอกสารที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวงกว้างที่เกี่ยวข้องกับบริบทที่จะทำวิจัย	รายงานเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (review of related literature) ไม่จำเป็นต้องหนาแน่นร้อยหน้า ขึ้นอยู่กับเอกสารและงานวิจัยที่ตรง ทันสมัย เป็นประโยชน์กับงานวิจัยจริง ๆ ถ้ารายงานวิจัยหนา 100 หน้า รายงานเอกสารและงานวิจัยควรหนาประมาณ 20-25 หน้า และไม่ควรคัดลอก/ทำสำเนาทุกตัวอักษรจากเอกสารเกี่ยวกับนโยบายของรัฐ กฎหมายทางการศึกษา หลักเกณฑ์หรือระเบียบ ซึ่งเป็นเอกสารที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวงกว้าง หากจำเป็นต้องใช้ควรสรุปสาระเรียงเป็นคำพูดของตนและรายงานเฉพาะส่วนที่จะใช้ หากต้องการให้ผู้อ่านรู้ควรใส่ในภาคผนวก
8.	“รายงานเอกสารที่เกี่ยวข้อง” ควรมีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้แม้จะไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่ศึกษา	รายงานเอกสารที่เกี่ยวข้องต้องมีเนื้อหาสาระที่ตรงประเด็นวิจัยและเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานวิจัย รวมทั้งนักวิจัยต้องนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการวิจัย ส่วนเนื้อหาสาระที่นักวิจัยเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน แต่ไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยตรง ควรเสนอในภาคผนวกของเอกสารวิจัย

หน่วยที่ 2 เขียนบทนำให้น่าอ่าน

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
1.	นักวิจัยเขียน “ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย” ตามความสนใจของนักวิจัย หรือตามกระแสนิยมของประเด็นวิจัย หรือตามนโยบายวิจัยที่กำหนดในช่วงนั้น สามารถเขียนอธิบายความสำคัญของประเด็นวิจัย โดยอ้างอิงข่าวสารที่ปรากฏตามสื่อ เช่น หนังสือพิมพ์ หรืออ้างอิงถ้อยแถลงของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของรัฐ ทำให้ประเด็นวิจัยที่ต้องการศึกษาเป็นเรื่องที่ทันสมัย สอนนโยบายของรัฐบาล	การเขียน “ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย” ตามความสนใจของนักวิจัยหรือวิจัยตามกระแสนิยมหรือนโยบายของรัฐ ยังไม่เพียงพอต่อการเขียน การนำเข้าสู่ปัญหาวิจัยที่ดี สาระสำคัญที่ขาดไม่ได้ คือ สาระที่แสดงถึงองค์ความรู้เรื่องดังกล่าวจากงานวิจัยในอดีตมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นฐานความคิดในการทำวิจัยต่อยอด

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
2.	นิสิตนักศึกษาสามารถกำหนดคำถามวิจัยในลักษณะของข้อความที่ตนเองสงสัย และยังไม่รู้คำตอบ เช่น กำหนดคำถามวิจัยว่า การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคืออะไร	คำถามวิจัยว่า “การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญคืออะไร” ไม่เป็นคำถามวิจัยที่ดี เพราะ ก) คำตอบอาจหาอ่านได้จากตำรา โดยไม่ต้องทำวิจัย และ ข) คำถามไม่ต้องการคำตอบลึกซึ้ง แต่ถ้าปรับคำถามว่า “ประสิทธิภาพผลการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีมากน้อยเพียงใด” เป็นคำถามวิจัยได้ แต่ยังไม่เป็นคำถามที่ดี ควรใช้เป็นคำถามตั้งต้นร่วมกับคำถามวิจัยที่ดี และถ้าปรับคำถามว่า “การสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีประสิทธิภาพสูงกว่าการสอนตามคู่มือครูมากน้อยเพียงใด”
3.	ตัวอย่างการเขียน คำถามวิจัย – 1) ปัจจุบันครูมีสภาพการปฏิบัติงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาอย่างไร และ 2) ครูมีปัญหาในการปฏิบัติงานในเรื่องใดบ้าง วัตถุประสงค์วิจัย – 1) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา และ 2) เพื่อพัฒนาระบบการนำเทคโนโลยีเพื่อช่วยเหลือปัญหาในการปฏิบัติงานของครู	คำถามวิจัยและวัตถุประสงค์วิจัยต้องเขียนให้สอดคล้องกัน เช่น คำถามวิจัย – ปัจจุบันครูมีสภาพการปฏิบัติงานตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาอย่างไร วัตถุประสงค์วิจัย – เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของครูตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา
4.	นิสิตนักศึกษาควรเขียนวัตถุประสงค์วิจัยที่เน้นสิ่งที่เป็นประโยชน์จากการวิจัย หรือระบุผลการวิจัยที่อยากได้	การเขียนวัตถุประสงค์วิจัยไม่ใช้การเขียนประโยชน์ที่อยากได้จากการวิจัย แต่เป็นการบอกจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบที่ต้องการอยากรู้ เช่น นักวิจัยต้องการพัฒนาสื่อการสอนเพื่อเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ต้องระบุวัตถุประสงค์วิจัยว่า “เพื่อพัฒนาสื่อการสอนเพื่อเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน และประเมินผลการใช้สื่อ” แต่ถ้าเขียนว่า “เพื่อต้องการได้สื่อไปพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน” ถือว่าเป็นการเขียนสิ่งที่ต้องการจะได้ผลการวิจัย ไม่ได้บอกว่าจะวิจัยอย่างไร
5.	การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัยเรียงตามวัตถุประสงค์วิจัย โดยระบุสิ่งที่เป็นการตอบหรือข้อค้นพบจากการวิจัย เช่น วัตถุประสงค์วิจัยเขียนว่า เพื่อพัฒนาสื่อการสอนสำหรับเด็กพิเศษ และเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัยว่า การวิจัยนี้ทำให้ได้สื่อการสอนสำหรับเด็กพิเศษ	การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับไม่ใช่เขียนเพียงข้อค้นพบจากการวิจัยเท่านั้น แต่ต้องเขียนให้เห็นถึงข้อค้นพบที่เมื่อได้รับแล้วจะเกิดประโยชน์กับใครบ้างอย่างไร เช่น วัตถุประสงค์วิจัยเขียนว่า “เพื่อพัฒนาสื่อการสอนสำหรับเด็กพิเศษ” และเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับว่า “การวิจัยนี้ทำให้ได้สื่อการสอนสำหรับเด็กพิเศษ” เป็นการระบุเพียงแค่สิ่งที่อยากรู้ซึ่งไม่เพียงพอต้องขยายความว่าข้อค้นพบนี้จะเกิดกับใคร เช่น ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษมีคุณภาพมากขึ้นและอาจช่วยให้ครูมีทางเลือกหรือสื่อการสอนมากขึ้น

หน่วยที่ 3 ออกแบบการวิจัยให้เหมาะสม

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
1.	การเขียนหัวข้อ “ประชากร ตัวอย่าง” นักวิจัยอธิบายว่าประชากรเป็นใคร ตัวอย่างเป็นใครเท่านั้น ไม่ต้องอธิบายวิธีการเลือกตัวอย่าง	นักวิจัยต้องออกแบบการเลือกตัวอย่าง (sampling design) หรือการเลือกผู้ให้ข้อมูล (informants) โดยระบุลักษณะและขนาดประชากรและตัวอย่างวิจัย ทั้งนี้ ตัวอย่างวิจัยต้องเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรและมีขนาดพอเพียง นักวิจัยจำนวนไม่น้อยระบุประชากรของการวิจัยว่าเป็นโรงเรียนของรัฐ แต่ตัวอย่างเป็นครูและนักเรียนในโรงเรียน หรือระบุว่าประชากรคือ ครูในโรงเรียน แต่ตัวอย่างวิจัยคือ นักเรียน มีความสับสนระหว่างกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยนั้น
2.	หลักการเขียนหัวข้อ “ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย”	การอธิบายขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย ไม่ใช่การเขียนขั้นตอนการสร้างเครื่องมือแบบตำราวิจัย ต้องเขียนให้มีสาระตรงกับงานวิจัยที่จะทำ เริ่มตั้งแต่การระบุตัวแปรทุกตัวในการวิจัย การกำหนดนิยามปฏิบัติการ (operational definition) และตารางโครงสร้างเนื้อหา เลือกรูปแบบของเครื่องมือวิจัยและรูปแบบของข้อคำถาม อธิบายวิธีการที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่เหมาะสมกับธรรมชาติของตัวแปร ในส่วนของการอธิบายการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยเฉพะด้านความตรงเชิงเนื้อหา หากใช้ผู้ทรงคุณวุฒิต้องระบุความเชี่ยวชาญของผู้ทรงคุณวุฒิที่สอดคล้องกับตัวแปรวิจัย ไม่ใช่ระบุตำแหน่งหน้าที่การงานหรือตำแหน่งบริหารของผู้ทรงคุณวุฒิ
3.	แบบสอบถามควรหาค่าความเที่ยงสำหรับตัวแปรที่เป็นความคิดเห็นทั่วไปเหมือนการหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัดตัวแปรทางจิตวิทยา	นักวิจัยมักรายงานคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบสอบถามด้วยค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในของเนื้อหา (internal consistency) ตามสูตรของ Cronbach แต่มิได้หมายความว่าใช้ได้กับแบบสอบถามทุกตัวแปร ถ้าตัวแปรไม่ใช่ตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะทางจิตวิทยา เช่น ตัวแปรความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อนโยบายการแจกแท็บเล็ตแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งอาจมีข้อความหลากหลายในแบบสอบถาม คือ วัดความคิดเห็นด้านความเหมาะสมของวัยผู้เรียน ด้านปัญหาของครูในการสอน ด้านความสามารถในการบริหารจัดการของรัฐ ข้อความเหล่านี้ไม่ได้มุ่งวัดคุณลักษณะแฝง (traits) ที่ต้องการความเป็นเนื้อเดียวกันของตัวแปร จึงไม่จำเป็นต้องหาค่าความเที่ยง

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
4.	นักวิจัยต้องระบุชื่อตัวแปรในการวิจัยในแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ตัวอย่างเข้าใจตรงกับนักวิจัยและรู้ที่กำลังถูกวัดเรื่องอะไร	การสร้างเครื่องมือวิจัยโดยเฉพาะแบบสอบถาม ต้องระวังเรื่องการให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความจริง ไม่ควรระบุชื่อตัวแปรที่ต้องการวัดในแบบสอบถาม เพราะจะทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้ว่าตัวกำลังถูกวัดในเรื่องอะไร เช่น ● การตั้งชื่อแบบสอบถามว่า “แบบสอบถามเพื่อวัดเจตคติต่อการประกอบอาชีพครู” ผู้ตอบมีแนวโน้มจะตอบให้ตนเองมีคะแนนเจตคติต่ออาชีพครูสูง ควรเปลี่ยนเป็น “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาชีพครู” ● การตั้งชื่อแบบสอบถามว่า “แบบวัดความรับผิดชอบต่อการเรียนของนักเรียน” ควรเปลี่ยนเป็น “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนหนังสือ” ● การตั้งชื่อแบบสอบถามว่า “แบบสอบถามเพื่อวัดปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาวะในการทำงานของครู” ควรเปลี่ยนเป็น “แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครู”

หน่วยที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สมบูรณ์

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
1.	รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล ต้องเรียงตามตัวแปรในแบบสอบถาม	รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล ไม่ควรเสนอเรียงประเด็นตามตัวแปรในแบบสอบถาม ซึ่งสะดวกสำหรับนักวิจัย แต่ไม่ถูกหลักการ ควรเสนอเรียงตามวัตถุประสงค์วิจัย อนึ่งนักวิจัยมักเรียงข้อคำถามในแบบสอบถามตามตัวแปร หากมีตัวแปรที่มีข้อคำถามใกล้เคียงกันควรจัดเรียงไว้ใกล้กัน เพื่อความสะดวกของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยนักวิจัยต้องระมัดระวังในการจัดทำไฟล์ข้อมูลให้มีข้อมูลตรงตามตัวแปรที่จะวัด
2.	รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ตัดทิ้งได้	รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก และนักวิจัยควรเสนอรายงานผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นทุกครั้ง เพื่อให้มั่นใจในความเชื่อถือได้ของผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3.	ผู้อ่านสนใจเฉพาะผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ ไม่สนใจเรื่องข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ จึงไม่จำเป็นต้องนำเสนอในรายงาน	ผู้อ่านไม่สนใจเรื่องข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ อาจเป็นเพราะขาดความรู้ถึงคุณประโยชน์ของการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัยด้วย

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
4.	เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางก่อนเสมอ แล้วจึงแปลความหมาย	ต้องเขียนรายงานการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลก่อน ส่วนตารางเป็นเพียงส่วนประกอบของรายงานช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจผลการวิเคราะห์ข้อมูลดีขึ้น
5.	การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ต้องเพิ่มส่วนที่เป็นความคิดเห็นของนักวิจัยด้วย	การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณไม่นิยมเพิ่มส่วนที่เป็นความคิดเห็นของนักวิจัย แต่การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพต้องเพิ่มส่วนที่เป็นความคิดเห็นของนักวิจัย โดยแยกเขียนให้ชัดเจนว่าส่วนใดเป็นความคิดเห็นของนักวิจัย เพราะนักวิจัยเป็นเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพชนิดหนึ่ง
6.	การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะมีตัวเลขหรือค่าสถิติไม่ได้	การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ อาจมีค่าสถิติหรือตัวเลขได้ตามความจำเป็น
7.	การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพต้องมีรูปเป็นหลักฐาน	การรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ต้องมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากทุกวิธี จากทุกเครื่องมือ และจากทุกวาระในการรวบรวมข้อมูล แล้วนำเสนอเป็นหลักฐานประกอบในรายงาน
8.	รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล คือรายงานผลการวิจัยนั่นเอง นักวิจัยใช้เรียกชื่อรายงานทั้งสองแบบ	รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งของรายงานผลการวิจัย นักวิจัยส่วนหนึ่งมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าเป็นรายงานเหมือนกัน ในความเป็นจริงมีงานวิจัยบางรูปแบบที่ไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น รายงานวิจัยแบบบรรยายปรากฏการณ์ ซึ่งนักวิจัยจะเขียนได้แต่รายงานผลการวิจัยเท่านั้น

หน่วยที่ 5 เขียนสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ แบบสร้างสรรค์

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
1.	นักวิจัยควรเขียนสรุปผลวิจัยเรียงตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่นำเสนอในบทที่ 4 และควรเรียงตามข้อคำถามที่ปรากฏในแบบสอบถาม เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน	การเขียนสรุปผลวิจัยควรเรียงตามวัตถุประสงค์วิจัย ไม่ใช่เรียงตามข้อคำถามที่อยู่ในแบบสอบถาม
2.	แม้จะเป็นการสรุปผลการวิจัยที่นำเสนอในบทที่ 5 แต่ต้องมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ควรนำเสนอผลการวิจัยตามโครงสร้างของเนื้อหาสาระที่นำเสนอในบทที่ 4 การนำเสนอสรุปผลการวิจัยในบทที่ 5 ต่างจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 ตรงที่ไม่ต้องนำเสนอตารางผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอเป็นความเรียง และเสนอค่าสถิติเป็นข้อมูลประกอบด้วย	สรุปผลการวิจัยต้องเขียนให้กระชับและสั้นๆ ไม่ใช่นำข้อค้นพบทั้งหมดในบทที่ 4 มาเสนอเป็นความเรียง สรุปผลการวิจัยส่วนใหญ่เกิดจากการสังเคราะห์ผลการวิจัยหลายส่วนเข้าด้วยกัน และมักนำเสนอผลวิจัยเป็นรายองค์ประกอบของตัวแปร ไม่ใช่สรุปผลวิจัยเป็นรายข้อย่อย ข้อมูลที่นำเสนอในส่วนของการสรุปผลวิจัยอาจมีการนำเสนอค่าสถิติที่จำเป็นและสำคัญ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้เร็ว

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
3.	เอกสารที่นำเสนอในส่วนของการอภิปรายผลการวิจัยต้องมาจากเนื้อหาในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ไม่ควรนำเอกสารอื่นที่ไม่ได้กล่าวถึงในบทที่ 2 มาใช้ในบทที่ 5 หากต้องการใช้เอกสารนั้น ต้องไปเพิ่มเติมในบทที่ 2 ด้วย	เอกสารที่นำเสนอในส่วนของการอภิปรายผลการวิจัยไม่จำเป็นต้องมาจากเนื้อหาที่นำเสนอในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเท่านั้น สามารถนำสาระอื่นมาอ้างอิงสนับสนุนหรือใช้ในการอภิปรายผลการวิจัยได้
4.	การจัดทำข้อเสนอจากการวิจัย ให้แนะนำว่าจะให้หน่วยงานใดหรือบุคคลใดนำผลการวิจัยไปใช้ หลังจากอภิปรายผลการวิจัย นักวิจัยสามารถใช้ตรรกะของตนเองในการจัดทำข้อเสนอแนะได้ด้วย ไม่จำเป็นต้องอิงผลการวิจัยอย่างเดียว นอกจากนี้ การจัดทำข้อเสนอแนะจากการวิจัยควรเสนอแนะให้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยที่ประสบความสำเร็จเท่านั้น ข้อค้นพบใดที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ควรเสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป	การจัดทำข้อเสนอแนะจากการวิจัยจำเป็นต้องอิงผลวิจัย ไม่ควรให้ข้อเสนอแนะลอยๆ โดยไม่อยู่บนฐานของผลวิจัย นักวิจัยไม่ควรเสนอให้ใช้ประโยชน์จากการวิจัยเกินขอบเขตของข้อค้นพบ เช่น ทำการวิจัยกับกรณีศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะ ควรเสนอแนะให้นำผลไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีบริบทเหมือนกรณีศึกษา ไม่ใช่เสนอแนะให้ใช้ผลวิจัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ในกรณีข้อค้นพบจากการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานวิจัยหรือไม่เป็นไปตามทฤษฎี นักวิจัยสามารถเสนอแนะให้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยได้ตามที่ค้นพบ แต่อาจมีการชี้เตือนหรือระบุข้อควรระวังในการนำผลไปใช้ เนื่องจากข้อค้นพบแตกต่างไปจากงานวิจัยก่อนหน้านี้ และมีความเป็นไปได้ที่จะเสนอแนะให้ทำการศึกษาวิจัยซ้ำ
5.	การทำให้งานวิจัยมีคุณภาพ ในการจัดทำข้อเสนอจากการวิจัย จำเป็นต้องมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปด้วย เพื่อให้เกิดการวิจัยต่อยอด โดยนักวิจัยต้องระบุสิ่งที่ตนเองยังไม่ได้วิจัยให้ผู้อื่นทราบ และนำไปวิจัยต่อ สำหรับปัญหาอุปสรรคที่นักวิจัยพบในการวิจัยไม่ควรนำเสนอในข้อเสนอแนะจากการวิจัย แต่ควรนำเสนอเป็นข้อจำกัดของการวิจัย	หลังจากทำวิจัยเสร็จ นักวิจัยมักเห็นจุดอ่อนที่พบระหว่างการทำวิจัย และเกิดการเรียนรู้จากข้อบกพร่องในการวิจัยของตนเอง ดังนั้น งานวิจัยโดยทั่วไปจึงมีส่วนของข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปด้วย โดยอาจระบุสิ่งที่ปัญหาสำหรับการทำวิจัยในประเด็นนั้น ข้อเสนอแนะควรบอกให้ผู้อ่านได้รับรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับบุคคลอื่นที่ต้องการทำวิจัยต่อเนื่องหรือต่อยอดจากวิจัยนี้

หน่วยที่ 6 เรียนรู้เทคนิคการเขียนและเผยแพร่บทความวิจัย

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
1.	บทคัดย่อของบทความวิจัยมีความยาวเท่ากับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ ไม่จำเป็นต้องทำตามข้อกำหนดของวารสาร บทคัดย่ออาจยาว 1-2 หน้า	บทคัดย่อ (abstract) ต้องเขียนให้กระชับ สั้น และครอบคลุมสาระสำคัญของงานวิจัย ไม่ใช่เขียนเป็นบทสรุปผู้บริหาร และไม่ใช่คัดลอกจากบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ ปกติมีความยาวประมาณ 150-200 คำ เนื้อหานิยมเขียนย่อหน้าเดียวมี 3 ประโยค คือ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยเฉพาะที่สำคัญ และผลการวิจัยที่สำคัญโดยสรุป เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของงานวิจัยทั้งฉบับ และกำหนดคำสำคัญ (keywords) ไว้ท้ายบทคัดย่อ

	มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน	มโนทัศน์ที่ถูกต้อง
2.	แม้ว่าบทความวิจัยไม่มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์รองรับ แต่ในการอภิปรายผลการวิจัย นักวิจัยอาจอ้างถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่นักวิจัยทำขึ้น ซึ่งไม่ปรากฏในบทความได้	ข้อความในบทความวิจัยต้องเชื่อมโยงถึงกัน ดังนั้น ถ้าในบทความวิจัยไม่มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงไว้ แม้ว่านักวิจัยจะได้วิเคราะห์จริงแต่ไม่ได้จัดทำรายงาน นักวิจัยไม่ควรนำมาอ้างอิง หากต้องการใช้อ้างอิงในการอภิปราย จะทำได้เป็น 2 แนวทาง แนวทางแรก ควรต้องเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ส่วนนั้น หรือแนวทางที่สองคือ อ้างอิงรายงานผลการวิเคราะห์นั้นได้ต่อเมื่อพิมพ์เผยแพร่รายงานนั้นแล้ว
3.	นักวิจัยไม่ควรเขียนบทความวิจัยจนกว่าจะทำงานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์	นักวิจัยหลายคนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนว่า “นักวิจัยไม่ควรเขียนบทความวิจัย จนกว่าจะทำงานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์” มโนทัศน์ที่ถูกต้องคือ “กรเขียนบทความวิจัยสามารถทำได้ทันทีที่นักวิจัยเริ่มได้รับผลการวิจัยบางส่วน” เพราะบทความวิจัยไม่จำเป็นต้องเขียนจากงานวิจัยทั้งเรื่อง อาจเขียนจากบางส่วนของรายงานวิจัยได้ เช่น เขียนบทความวิจัยเอกสารจากสาระการพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัย และเขียนบทความวิจัยและพัฒนาเครื่องมือวิจัยจากสาระการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย เป็นต้น
4.	การเสนอบทความวิจัยในที่ประชุมวิชาการแล้ว ไม่สามารถส่งพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้	บทความวิจัยที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการแล้ว เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากการประชุม นักวิจัยอาจปรับปรุงและส่งพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ โดยระบุด้วยว่าเป็นบทความวิจัยที่ผ่านการคัดเลือกให้เสนอในที่ประชุมวิชาการมาแล้ว ซึ่งมักจะทำให้มีโอกาสมากขึ้นในการได้รับการตอบรับให้ลงพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร
5.	การเผยแพร่บทความวิจัยในวารสารวิชาการ และการเผยแพร่บทความวิจัยในการประชุมวิชาการใช้หลักการนำเสนอแบบเดียวกัน	การเผยแพร่บทความวิจัยในวารสารวิชาการและการเผยแพร่บทความวิจัยในการประชุมวิชาการใช้หลักการนำเสนอต่างกัน เพราะความแตกต่างของรูปแบบการนำเสนอ ในการประชุมวิชาการรูปแบบกรนำเสนออาจเป็นการเสนอด้วยวาจาซึ่งมีเวลาเสนอจำกัดประมาณ 15 นาทีหรือเสนอแบบโปสเตอร์ ซึ่งมีเนื้อที่โปสเตอร์จำกัด แต่มีเวลาอธิบายให้ผู้เข้าชมไม่จำกัด ลักษณะการนำเสนอเป็นการสื่อสารสองทาง มีการซักถาม/อภิปราย ซึ่งนักวิจัยต้องเตรียมตัวในการนำเสนออย่างดี ในขณะที่การเสนอบทความวิจัยในวารสารวิชาการเป็นการสื่อสารทางเดียวโดยยึดรูปแบบการเขียนบทความตามที่กำหนด
6.	นักวิจัยสามารถคัดลอก (copy) ข้อความจากงานวิจัยของตนเองมาใส่ในบทความวิจัยของตนได้โดยไม่ต้องอ้างอิง	การกระทำดังกล่าวนี้เข้าข่ายการลอกเลียนงานของตนเอง (self-plagiarism) และไม่ควรทำ ควรใช้หลักการอ้างอิงเช่นเดียวกับการอ้างอิงงานวิจัยของคนอื่นๆ